

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrum Misericordiae Palativm

Variis Sacrae-Scripturae Locis, Atque Septem misericordiae operibus quasi
peristromatibus exornatum

Gzaeus, Nicolaus

Augustae Trevirorum, 1618

De Septimo Misericordiae Opere Qvod Est: mortuos sepelire.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54459)

DE SEPTI-
MO MISERICORDIÆ
OPERE QVOD EST:
mortuos sepelire.

FVnera si tumulo miserans
inhumata recondes.

Muta tuam monimenta fidem
per secla sonabunt.

Et rediuiua tuas in laudes ora
resoluent.

Quos gelido tegit atra sinu sua
pignora tellus.

Mm 2 AV-

AVTHOR QVOSDAM
GENTILIVM, IVDÆORVM
NEC NON HÆRETICORVM
confutat errores, quos in Septimum
Misericordiæ opus euome-
runt.

CAPVT LXII.

VOlens vobis sicut in clara luce, excel-
lentiam huius vltimi operis demon-
strare, necessarium est, vt quasdam errorū
nebulas expellamus, quæ eius pulchritudi-
nem & splendorem obfiscare videntur.

*Lib. de Cura
pro mort. c. 2.*

Primo confutanda est gentilium super-
stitio, qui (vt testatur D. August.) arbitra-
bantur animas beatificari non posse corpo-
ribus insepultis. Huius opinionis erat Pœ-
ta qui canit:

*Nec ripas datur horrendas, nec rauca sin-
enta.*

Æneid. 6.

*Transportare prius, quàm sedibus ossa qui-
runt.*

Adhæc fingeant animas iuxta corpora
frequenter apparere, vt viuos sui muneris
& officij redderent memores, Rumorem-
que

que spargebant aliquem mortuorum ad vitam reuocatum fuisse, qui dixerat animas anxias insepultis esse corporibus. Insuper sepulchra quædam in littore maris erigebant vacua, existimantes ijs esse proficua, quos vel tempestas, vel pisces deuorauerat. Alij terræ cumulos aggregabant, & ad instar sepulchrorum ordinabant, æstimantes se animabus hoc modo satisfacere, cū corpora reperiri non possent. Denique hanc sarculorum iniectioem sacram esse opinabantur; ideo quod solis Pontificibus supra mortuos terram projicere primum liceret. In quo (licet superstitiosi essent) Hæreticos modernos in pietate superabant, qui mortuos suos, sine luce, sine cruce, sine prece tanquàm animalium cadauera inhumant; illegantem hanc solummodo risu & subfannatione dignam precem eloquentes: *Requiesce frater usque in diem in quâ à iudice vocaberis*, pede terram pulsantes. Verè vocabitur sed sine resurrectionis læticia. Nam veluti communi cum asinis & pecoribus vitur sepulchro; ita resurget vt infernalibus associetur cerberis & bestijs. Hæc per parenthesis & transitorie dicta sint.

Refert item Suetonius, eos credere solitos plurimos quib Ciuilia bella sepulti
In vita Caligule.

M m 3 non

non fuerant, amicis & parentibus apparuisse, & quod obliuioni dati essent fuisse conquestos. Sed quid de horum superstitione eloquar? Illudebat illis proculdubio Dæmon, ut eos in continua cæcitate infidelitatis detineret. D. Aug. horum reprimens superstitionem & eneruans errorem, sic scribit: *Quis cor Christianum inclinet his Poeticis fabulosisque figmentis, cum Dominus Christianos exhortetur, ut ne timeant eos qui occidunt corpus, & postea non habent quid faciant?* Scribit idem Doctor Martyrum animas, quorum corpora vel à feris, vel à volucribus depasta sunt, non obstantibus quibuscumque similibus impedimentis fuisse beatas; Neque eam obrem vllatenus in resurrectione impediendas. Nam sepultum sit corpus necne, non ideo remorantur animæ quominus ad locum sibi destinatum properent: ad cælum si iustæ, in infernum, si peruersæ fuerint. Omitto Cannibales, qui suorum mortuorum corpora manducabant, putidissimum illis parantes sepulchrum. Damnam? similiter Infideles quosdam qui vanam & inutilem prædicarunt sepulturam (quæ doctrina atheismo redundat) parui pendentes, si vel in aquis vel in

aere,

Lib. 1. de Ci-
uit. Dei c.
12. & 13.

aere, vel in terra sepelirentur. Talis erat
 qui dicebat *facilis iactura sepulchri & ali-* *Aeneid. 6.*
us: Capit omnia tellus.

*Qua genuit, caelo tegitur qui non habet
 urnam.*

Similiter & Iudæos: qui contra diuinas *Luc. 7. pharf.*
 leges, crines scindebant, carnes incide-
 bant, stigmata & figuras producebant, &
 huiusmodi aniles nugas in morte amici
 faciebant ab Ægyptijs edocti, cum tamen
 id Deus lege inhibuisset, dicens.

Super mortuo non incidetis carnes vestras, Leuit. 19.
neque figuras aliquas neque stigmata, neque
caluitium. Solebant autem ægyptij in sig-
 num luctus & mæstitiæ amico vel pa-
 rente defuncto crines euellere, hoc ex *Guenart in*
 teriori signo ostendentes se dimidium *epist.*
 cordis perdidisse. Mulieres similiter de-
 functo Marito vnguibus facies suas dila-
 cerabant, de quarum vna loquens Poëta sic
 canit:

*Dilaceras crines, cælumque vlulatus im-
 ples.*

*Mæstaque sanguineis vnguibus ora
 Notas.*

Infuper & sacrificatuli mortuo sacerdo-
te vulnera vel brachijs vel manibus facie-
bant, vt quoties illa cernerent, toties infle-
tum soluerentur. Quos omnes agendi mo-
dos populo suo inhibet Dominus, quia dia-
bolicas nouerat esse inuentiones.

Condemnamus etiam falsitatem doctri-
næ Aërij hæresiarchæ, qui brutaliter doce-
bat æqualem vbique esse sepulturam nec
profanam à sancta, nec sanctam à profana
vllatenus differre.

Epiph. hæres.
13.

*Nec tumulum curo (inquebat) sepelit na-
tura relictos.*

Contemnit ecclesiasticam sepulturam,
quæ interea occasionaliter refrigerium ad-
fert animæ, nam fideles ea sepulchra con-
tuentes, ad fundendas pro illorum anima-
bus preces excitantur. Verum quemadmo-
dum orationes pro defunctis factas negant
esse validas: ita & cœmiteria, & sacram se-
pulturam, immo ipsum rident Deum; sed
& Deus irridebit eos, & iustam tanti scele-
ris exiget pœnam.

Hos autem Sycophantas conuincamus
rationibus. Anima dum corp^o hoc corrup-
tibile informat; honorem illi illatum sibi
etiam reputat: quid causæ ergò erit quomi-
nus anima absens à corpore, eundem ho-
norem

norem experiatur. præcipuè cum per reuelationem id agnoscit qui corpori mortuo infertur? Secundum Doctorum scholasticorum opinionem, anima quæuis (etiam damnata) gaudet omnibus potentijs quæ illius sunt essentia *recordare filij, quia recepisti bona in vita tua*; quibus iusti consolantur, iniusti verò torquentur: Si ergo Deo id annuente anima rescire potest dedecus vel honorem qui corpori fit; quid ni propter naturalem vnionem & concordantiam, illa vel lætetur, vel patiat? Et quod amplius est, sepultura sacra semper quasi speculum resurrectionis fuit, & firma spes quod animæ immortales denuo sint corpora suscepturæ quæ sicut in lectulo quietis reposita sunt. Quod si nulla foret resurrectio, æqualem vbiq; concederem sepulturam. Nunc autem in sacro inhumantur loco vt sciamus illa non perire, licet corrumpantur, sed in diem resurrectionis asseruari.

Verum quid de impijssimis atque sceleratis Hæreticis temporum nostrorum eloquar? Horret animus dum inauditam plusquam Barbarorum crudelitatem perpendo. Non solum in Christianos viuos desæuierunt, sed etiam in mortuos ferinam exercuere duritiem. Gallia in eos inuehitur

M m 5 sepulch-

sepulchrorum confractores qui corpora Ludouici Regis vndecimi & vxoris illius tumulis extraxerunt, vt sarcophagorū arum suis imponerent marsupijs. ò schelertam auaritam! inauditam planè crudelitatem! dilacerant mortuorum membra partim canibus partim igni ea tradentes.

Sic impiissimi vnctos Domini contriuerunt. Quid crudelitatis in D. Thomam Cantuariensem non exercuit Henricus 8. Angliæ rex, eius ossa exhumans & nequiter dissipans? ò ridiculam, futilem & inanem Regis vindictam! Sæuit in eum qui nil patitur, & quasi aerem verberat à quò recreatur. Hiscene modis eorum oblitescere putatis memoriam? spargantur aquis cineres, corpora dentur voranda feris, ossa absumat ignis, at illorū virtus quanto grauior erit vestra crudelitas, tanto laudabilius posteritati commendabitur. Nam vt canit Poëta.

Ouid. 3. de
pont.

*Corpora debentur mæstis exanguia bustis.
Effugiunt structos nomen honosque veros.*

Quarum crudelitatum vim & seriem perpendens libere effari possum, eos si liceret etiam sepulchrum Domini, rabie actos confracturos, Nonne eos Iudeis, immo & ipso

ipso Pilato sceleratiores dixerim? Ita sanè. Nam is custodiam sepulchro adhibuit, sed hi neque sepulchris, neque sepultis parcunt corporibus. Quantam ab eis tempore dato, ij qui hoc dedecore affecti sunt exquirent ultionem, siquidem adeo Infideles vel minimum sepulchris illatum dedecus puniebant.

Epiphania, Eudoxiæ Vxoris Imperatoris Heraclij filia quia inaduertenter super Matris sepulchrum conspuerat, igni adiudicata, cum Maternis ossibus rogo iniecta est. Quos ignes! quas flammæ non merentur hæretici sacrarum reliquiarum, & sepulchrorum confractores? Sed quis in quosdam Christianos non inuehatur, qui in hoc septimo Misericordiæ opere adeo tepidi sunt? Si enim opus hoc laudabile est, is qui se ab eo elongat profecto vituperabilem facit. Immo & peccatum committit, dum adsunt media & illi se non addicit charitati, notabilem enim incurrit crudelitatem. Nã etsi corpus exanime nihil patiat insepultum; tamen honore debito fraudatur: licet maximus sit qui mortuo conferri possit.

*Pomponia
in Hirc.*

Corrigendi sunt etiam abusus, quos passim in pompis funeralibus, vbi magnatum

tum ordo, tædarum affluentia, tapetum dispositio, & conuiuiorum apparatus cum summa curiositate requiruntur. *Sepultura pompa* (inquit Aug.) *magis est viuorum solatium, quàm mortuorum refrigerium.*

*Lib. de cura
pro mort.*

CONTRA EOS QUI
IMPROBOS, MAXIME VERO
HÆRETICOS INHVANT
in locis sacris.

CAPVT LXIII.

Scribendum denuo nobis contra eos qui hæreticos & notorios peruersos sacra mandant sepulturae, nec admoniti eos extrahere volunt, quæ actio pertinax contra ius Ecclesiasticum & naturale directe & è diametro concertat, vt ex sequentibus clarebit.

Si antiquitus (vt verum est) Ecclesiasticorum & laicorum corpora diuersis in locis sepeliebantur; quid nî modo reproborum & fidelium Catholicorum sepulturae diuersificentur? Inhibitum item erat Catecumenis exequijs fidelium interesse, potiori igitur

igitur ratione, infidelium cum fidelibus ar-
cebitur communicatio sepulturæ.

Quid ni Hæreticos è nostris euellamus
cemiterijs, siquidem ipsi Catholicorum ita
aduersantur ossibus & reliquijs? Num Re-
gum & Principum pepercere sepulchris?
Nunquid cadauera Sanctorum, tradiderunt
bestijs terræ & volucris cœli? Nunquid
summis, indulgere Pontificibus? tantum
abest, quin potius rabie sæuiori in eorum
ossa grassati sunt, illa aquis, hæc vento, ista
rogo iniicientes. Nostris ergo pariter pri-
uentur sepulchris. Nam sacra id nos docet
scriptura Nunquid Rex Iosias Prophetæ ^{3. Reg. 13.}
falsi cadauer extractum altari Idololatra-
tum imponens illud combussit & altare
subuertit? Ex quibus rectè concludit Eu-
thymius Hæreticos pariter (si sepulti sint)
extrahendos, & sepultura sancta esse pri-
uandos. ^{Niceph. 7. hist. 27}
^{4. dialog. c. 52. 53. 54.}

D. Gregorius plurimorum meminit Ca-
tholicorum peruersorum quos exhumari
oportuit, ob horrendas quas emittebant
voces, quibus se ob Ecclesiasticæ sepulturæ
participationem amplius torqueri fateban-
tur, diuina eos indignos iudicante Iustitia.
Quod si id pro vitijs moralibus indicare
voluit altissimus, quanto seuerius id pro
hære-

*Orat. in Iu-
liani.*

hæresi & infidelitate quæ omnium malo-
rum caput est obseruari oportet? Grego-
rius Nazian: dicit terram ob Iniquitates &
flagitia Iuliani apostatæ trementem, eum
vt indignum expulisse, vt volucris & fe-
ris præda fieret.

Natura ipsa, nostras tuetur partes. Do-
cet siquidem quod res aliqua, quæ introitu
inhibito alteri sese immiscet rei, statim re-
pulsam patitur & inde violenter expellitur.
Quid ni ergo si Catholicis Hæretici in se-
pultura violenter & iniuste commiscean-
tur, inde iuste euellantur? Ipsi hanc æquita-
tem nos docebunt pagani. Olympias Alex-
andri mater, Iolam exhumari curauit, in-
dignum eum sepultura rata, quem prodito-
rem, & filij sui suspicatum intoxicatorem
cognoscebat.

*Sans. hist. de
Turc. 3. p. l. 3.*

Turcæ cum rescissent Persam illorum
inhumatum cemiterio, eum protinus ex-
traxerunt, & alio loco sepelierunt. Infinita
sunt quæ in medium proferre possem ex-
empla, quæ idem prætereo, quia à summis
Pontificibus & Concilijs decretum est, vt
si quis hæreticus Catholicorum cemiterio
fuerit conditus, statim extrahatur & expel-
latur. Rationes connectamus.

QVA-

*Lib. 2. contra
Donatiam.*

aduertēs, dicit Hæresim infidelitate esse abominabiliorē. Et reuera peius est Ecclesiam scindere & lacerare, quàm Idolis sacrificare. Sicut etiam meritorium magis est martyrium quod sustinetur pro hæresum oppugnatione, quam quod suffertur à nolentibus Idolis thura dare. Si ergo rei læsæ maiestatis Ciuiler communi sepultura priuantur: quid ni Hæretici qui diuinæ maiestatis rei sunt, ab illa sacra fidelium sepultura repellantur, qui tot animas ad tartara comburendas transmiserunt, & diuina ultionis æternis adiudicati sunt tormentis?

Secundo. Quia in nulla re cum fidelibus communicant & à sacramentorum participatione recesserunt, diuinisque valedixerunt mandatis. Impium igitur esset eis sepulturæ communionē præstare, qui in ceteris Ecclesiæ legibus noluerunt conuenire. Nam si Pagani corpora eorum extraherent quorum animas requie carituras existimabant ne eorum ossibus terra pollueretur; patine poterunt Christiani eorum corpora condi, quæ non ad aliū finem suscitanda cognoscunt quam ad incolatum inferni? Legibus denique ciuilibus cautum est, ne quis in ea Ciuitate inhumetur, in quâ vitam communem non duxerit: quomodo ergo

ergo poterunt Christiani eos cemiterijs, excipere, qui exules sunt ab Ecclesia, fidei inimici, & sanctarum ceremoniarum contemptores?

Tertio: Quia post mortem cum eis frequentandum non est, cum quibus in vita nulla fuit cohabitatio. Cum igitur iure diuino inhibitum sit ne vlllo modo cum hæreticis conueniamus in vita: nec post mortem similiter conueniendum est. Nulla erat frequentatio filiorum Israel cum Chanaanis, Iebusæis & Amorrhæis; sic nulla esse debet nec in vita nec post mortem Conuentio Christianorum cum Hæreticis; Luminis cum tenebris; veritatis cum mendacio, Christi cum Belial: Sanctorū cum Dæmonibus.

Quarto. Quia inhibitum est ne coram hæreticis orationes fiant, cum ipsi corporis ecclesiastici membra non sint, nec sit vlla sympathia inter Christianos & illos: Quod ex varijs conciliorum constitutionibus cōstare potest. Vbi excommunicantur qui in Hæretici præsentia vel excommunicati: preces fundere præsumpserint. Ratio est, quia illi, cum sine charitate sint (quæ tamen ita necessaria est vt sine illa reliqua nihil sint teste Apostolo) Deo etiam carēt, qui Cha-

Laodicens. c.
73. Chartag.
4.

Nn ritas

ritas est; quomodo igitur gratæ erunt Deo illorum preces quib⁹ Deus & diuina mandata ingrata sunt? Quod si hæc Orationum communio in vita, ita expresse inhibita est, nullo modo post mortem admitti debet. Ideoque tollenda sunt hæreticorum ossa & claustris Templis & cimiterijs, ne in eorū præsentia orent Christiani, quos in vita experti sunt aduersarios & summos inimicos fidei.

QVOD SEPELIRE
MORTVOS SIT SEPTIMUM
OPVS MISERICORDIÆ.

CAPVT LXV.

EVulsis & eradicatis superstitionib⁹ nec non hæresibus, æquum est vt splendorē huius postremi operis ostendam quo valeatis currere in semitam diuinorū mandatorum cū regio psalmista qui dicebat: *Misericordia tua ante oculos meos est.* Quod vt rectius fiat dubium aliquod soluendum est.

Dicet aliquis: Christus in Euangelio, sex operum tantum Misericordiæ meminit, ergo septimum non est. Respondeo cum Ec-
clesia-

clesiasticis Doctōribus septem esse Misericordiae opera, quorum sex Mattheus expresse refert, septimum autem eodem loco censent intelligendum. Verum tamen est hoc vltimum opus alibi lucidius commendatum esse, immo imperatum vt 4. Esdrae 8. in lib Tobiae varijs locis Genes. 3. Quid enim aliud agere voluit Dominus hanc post peccatū proferens homini sententiam; *puluis es & in puluerē reuerteris*? nisi illum ad sepulturā suę suorumq; admonere memoriam? Vnde concludere sepulturam mortuorū op^o esse Misericordiae. Quod si denuo quaeras quare Dominus illud inter cœtera subticuerit? Respondeo. vt sua taciturnitate Iudeorum pompas in exequijs & superstitiones in quibus exellebant condemnaret. Hęc D. Chrysostratio est. Angelicus Doctor aliam subnectit dicēs, ideo solū sex Dominum meminisse, quod illa erudentiore continerent necessitatē. Alias rationes pretereo, verissimum asserens, esse opus Misericordiae; mortuos sepelire. Neque de eo dubitandū est, cū Dominus per Prophetā Regium laudet & extollat viros Iabes Galaad, quod Regem Saulem & Ionathan sepelissent, vocans hoc opus Misericordiae actionem, Quod etiā iurisperiti; asserunt.

Hom. 84. in Ioan. 1. 2.

2. Reg. 2. l. quad. 3. de Relig. & lib. si quis 14. §. 6.

Nn 2 Quod

Quod etiam rationibus & testimonijs comprobari potest.

Primo. Sacra scriptura vituperat, reprehendit, & conqueritur cōtra eos qui in hoc opere sunt negligentes: *posuerunt mortuaria seruorum tuorum, escas volatilibus caeli, carnes sanctorum tuorum bestijs terrae. Effuderunt sanguinem eorum, tanquam aquam in circuitu Hierusalem. & non erat qui sepeliret.*

Secundo probatur à laudibus quibus ornantur qui in hoc opere excelluerunt: Abraham laudatur propter humanitatē quae cadaver mortuæ vxoris profecutus est. Dauid prædicat Misericordiam virorum labes Galead, immo & grates illis rependit: Angelus Raphael Tobiae extollit, iustitiam, & in hoc opere excellentiam. Quid non honoris promeruit validissimus Machabæorum dux Iudas, pro pietate quam mortuis exhibuerat? Quas laudes non assecuti sunt in Ecclesia Nicodemus & Magdalena pro pietatis officio, quod mortuō Domino rependerunt? ex quibus facile claret, ideo his operibus scripturam laudum encomia contribuere, quia bonum & charitate plenum opus est.

Tertio. Eandem doctrinam adferunt & docent Patres. D. Dyonysius Galliarum primus

Genes. 23.

2. Reg. 2.

Tob. 12.

2. Machab. 12.

Matth. 26.
& 27.

primus Episcopus sic scribit: *Si enim in anima & corpore, vitam sanctam qui defunctus est duxit, honorabile erit, cum Sancta anima quod sacris sudoribus decertavit corpus.*

D. Ambros. laudato Tobia sic scribit: *Nibil hoc officio præstantius ei conferre, qui tibi iam non possit reddere, vindicare à volatilibus, consortem nature.*

Præclara admodum sunt quæ de eadem re ab Aug. dicta sunt: *Non eodem modo, & abijcienda sunt corpora defunctorum, maximeque iustorum & fidelium. Si enim paterna vestis aut annulus, aut si quid huiusmodi, tanto charius est posteris quanto erga parentes extitit affectus, nullo modo spernenda sunt corpora quæ utique multo familiarius, & coniunctius, quam qualibet indumenta gestamus.*

Quarto. Omnis actio & operatio iusticiæ est laudabilis ergo sepultura mortuorum laudanda est. Nam Philosophi describunt triplex genus Iustitiæ. Aliud quod Deum, aliud quod viuos homines, tertium quod defunctos spectat. Hinc nos hominibus inoleuit, defunctorum exequias, *iusta* appellare, & pro exequias celebrare, dicunt iusta peragere. Idem Philosophus alio in loco dicit æquitati magis consonum esse defunctis opitulari, quàm viuis opem ferre.

Diog. Laert. lib. 3. in Plat.

Problem. 29. lect 9.7.

Nr 3 — *Quin-*

Quinto. Gonstat actionem hanc sepul-
 turæ mortuorum, laude esse dignam, cum
 illi præmia condigna promittantur. Non
 enim abs re in ultimo iudicij die iudex in-
 quisiturus est an Misericordiæ opera fuerint
 exercita, illis siquidem æternam parat re-
 muneracionē. Quid ni? Cum pagani tene-
 ant Simonidem à Castore & Polluce (quos
 in Deorū numerū assumptos arbitrantur)
 fuisse remuneratum eo quod mortui corp
 sepeliisset; ita ut eum extraxerint è domo
 quæ ruinam minabatur, quæq; statim om-
 nes inhabitates in ea, oppressit. Fabula qui-
 dem est, sed insinuans Deum, suo muneri
 non defuturum in compensatione huius
 operis Misericordiæ, sicut ex libro Esdræ
 colligi potest: *Mortuos ubi inueneris, signis
 commenda sepulchro, & dabo tibi primam ses-
 sionem in resurrectione mea.* Aut si perplacet,
 remuneracioni adaptantur fructus qui ex
 tali opere emergunt. Nam per mortui ca-
 daueris contuitum, instruitur quis de mi-
 sera mortalitatis nostræ conditione, quid-
 que de nobis deinceps futurum, sit sicque
 superbum inclinat & humiliat animum.
 A vitijs item retrahitur. Nam ut inquit Sa-
 piens: *Memorare nouissima tua, & in æternū
 non peccabis.* Insuper, videns cadauer illud
 breui

4. Esd. 2.

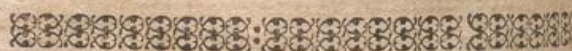
Eccles 7.

brevi in puluerem redigendum, fidem habet resurrectionis futuræ, & communem deflet calamitatem: *Omnes morimur & quasi aqua dilabimur super terram &c.* Quæ omnia, illi ad ementationem vitæ proficua sunt, vt illius anima salua fiat.

Sexto. Euentissimum est hoc opus laude esse dignissimum, cum Dominus oppositum facientes minacibus terreat sententijs, inter quas hæc minima non est quam legislator proponit dicens: *sitque cadauer eorum in escam cunctis volatilibus cæli, & bestijs terræ.* Ahias, illud Ieroboam euenturum prænuñciauit & posteritati suæ. Hoc modo punita fuit crudelissima Iezabet, quæ in agro cadauer & sanguinem Naboth reliquerat: *erunt carnes Iezabel sicut stercus super faciem terra.* Quid Regem Babylonis alloquens Dominus per Isaiam dicat aduertamus. *Tu proiectus es de sepulchro tuo, quasi stirps inutilis pollutus, & obuolutus cum his qui interfecti sunt gladio, & descenderunt ad fundamenta laci quasi cadauer putridum. Non habebis consortium neque cum eis in sepultura.* Volens Deus acerbè punire regē Ioachim, sic minatur: *Sepultura a smi sepelieris, putrefactus, & proiectus extra portas.* Et alibi: *Mortibus agrotationum morientur, non*

Nn 4 plan

*plangentur, & non sepelientur, in sterquilinis
super faciem terra erunt, & erit cadaver eorum,
in escam volatilibus caeli & bestijs terra. Im-
pijssimus ille Iason qui obstiterat quomi-
nus multi sepulturæ darentur, ipsemet se-
pultura priuatus fuit. Et iuste quidem, nam
si græci eos sepultura priuabant, qui pater-
na dissipauerant bona, iustius est, vt qui in-
sepultum hominem quem Deus ad imagi-
nem suam formauit relinquit, eodem be-
neficio spoliatur. Immo & digni sunt, qui
cum diuite epulone in inferno sepeliantur.
Constat igitur ex supra dictis, & allatis te-
stimonijs virtutis esse actum mortuorum
corpora inhumare.*

QVOD IN PRIMIS MI-
SERICORDES CVRARE DE-
BENT VT EORVM SEPVL-
tura sit Sancta & Ecclesiastica.

CAPVT LXVI.

Nemo est qui naturali instinctu impul-
sus, honestam non inquirat sepultu-
ram. Quæ sollicitudo, & cura non solum
Chri-

Christianorum pertulit animos, sed etiam infidelium. Nero cernens se inimicorum viribus circumdatum obnixè rogabat, ne caput suum inhumatum, inimicis ludibrio futurum remaneret. Ottho Imperator id ipsum similiter efflagitavit. Hector nūquid Achillem precatus est, vt post mortem corpus sepeliat, ne inhumatum præda esset volatilibus cœli, & bestijs terræ? Quod si tanta cum sollicitudine Pagani sepulturæ beneficium postularunt; quis quæso Christianorum, (maximè verò Confratrum Charitativorum) in hac re socordem se præbeat? Illud vnusquisque tritum aduertat adagium: *Charitas incipit à se ipso*. Et reuera quæ admodum illum fatuum reputamus, quæ alienæ studens saluti, propriæ obliuiscitur; sic, & incensatum iure eum vocabimus quæ alienæ prouidens sepulturæ, suæ ipsius curam non habet. Igitur ante omnia curandū vobis est, vt sepulturam Ecclesiasticam ante mortem fortiamini, in claustris Ecclesijs & alijs locis sacris, in quibus quotidie defunctorum fit memoria, prout corpora vestra merentur, illa siquidem dum vitam agerent templum fuerunt Spiritus Sancti; fuere item sacro baptismatis fonte regenerata, quæque resurgent ad gloriam, cum

Sueton.

Tacit lib. 7.

Homer.

Nn 5 ipsa

Rom. 8.

ipsa fuerint bonorum operum instrumēta
 Nonne D. Paulus id apertè præcipit? Ita pla-
 nè. Nam licet corpus hoc terrenum sit, & è
 limo terræ formatum, tamen, diuino con-
 tactu qui illud formauit consecratum est.
 Considerandus est supremus ille figulus,
 qui ex vilissima materia hominem condit
 ad imaginem & similitudinem conditoris.
 Quis eiusmodi non miretur opus? Quis
 vilissimam nõ stupeat hominis originem,
 circa quam conditor impeditur? vilissi-
 ma erant, & lutea quæ fidias fingebat, sed
 non vilipendenda. Ad hæc, honor ille ani-
 mæ debetur post mortem, quem semper in
 vita contulim? at si corpus sepultura carue-
 rit Ecclesiastica, incredibile est, quin anima
 aliquantulum saltem dedecus ob amorem
 incredibilem quò erga illud afficitur, patia-
 tur? Insuper illud aduertendū est quod Spi-
 ritus S. Per Salomonem eloquatur. *Melior
 est abortiuus, illo qui sepultura caret.* Ideoque
 Sancti Patriarçæ ad eò strenuè illi? curæ in-
 stiterunt, vt eorū corpora in ijs locis sepeli-
 rentur ex quibus vel in quibus saluator vē-
 turus erat, scientes quia per illū futura fo-
 ret resurrectio mortuorum. Ioseph ossa sua
 præcepit asportari in terram promissionis,
 Ioseph ab arimathia viuus sepulcrum sibi
 in

Ecclef. 6.

Genes. 50.

Exod. 13.

in petra exscindi curauerat, in quô diuina
 sic ordinante prouidentia saluator imposi-
 tus fuit: Nec enim par erat vt qui segregatis
 erat à peccatoribus, cum pollutis ossibus
 misceretur, ideoq; in sepulchrum nouum
 in quo nemo positus fuerat conditus est.
 Horum exempla imitantes Christiani pri-
 mitiæ Ecclesiæ omnē adhibebant curam
 vt eorū corpora, iuxta martyrum reliquias
 conderentur, æstimâtes, ratumq; habentes
 se ab ijs auxiliū aduersus Sathanicas incur-
 siones accepturos. S. Ambros. sepulchri lo-
 cum iuxta Martyrum Geruasij & Prothasij
 monumentū elegit. Ideoq; Sancta Mater
 Ecclesia loca illa consecrat & benedicit vt
 facilius in ijs collocati, ab insultibus Satha-
 nicis protegantur. Solet enim persæpè hu-
 mani generis hostis ad decipiendos idiotas
 eorū vti corporib. Hinc D. Chrysof. loquēs
 de Dæmoniaco qui se in sepulchra mortuo-
 rum recipiebat dicit, ideo Dæmonē eum ad
 sepulchra perculisse, vt hominib⁹ suaderet,
 animas hominū post mortem in Dæmones
 trāsformari. Hanc ob causam multi Reges
 Imperatores sepulturā in Caluarix monte
 elegerunt vt de Balduino rege Hierosoli-
 mitano, & de Matre illius meliscindia vide-
 re est, quæ in valle Iosaphat iuxta sepulchrū
 B. V. voluit inhumari.

*Apud. Ambrosij
 serm. 77.*

*Chryf. hom. 29.
 in Matth.*

*Guil. de Tir de
 bello sacr.*

COA-

*Euseb. in vit:
lib. 4.*

*Florimund. de
Remond. de
Orig. heres.
lib. 6.*

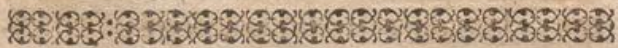
Constantinus magnus in templo duodecim Apostolorum voluit sepeliri. Surius refert Ioannem Eleemosynariū viuentem sepulchrum in loco sacro sibi parasse. Maria Scotiæ regina, inter acerbissima mortis tormenta obnixe rogabat vt corpus suū ex Anglia in Galliam transferretur vt terræ catholicorum mandaretur. Eorum hac ratione retundens errorem, qui omnibus in locis æquales pro mortuis censent esse preces, & fideles æquè benè pro ijs qui extra Ecclesiasticam sepulturam inhumati sunt oraturos, sicuti si præsentem eos in Ecclesijs haberent. Certum enim est non ita futuros eos memores illorum quorū cadauera vel sepulchra sunt absentia, quemadmodum præsentium.

Quid ultra? Hæreticorum ipsorum ad hanc sollicitudinem cura vos mouere debet, illi siquidem ante annos aliquot vi, per fas & nefas, in Ecclesijs sepeliri voluerunt, suorum prædecessorum manu armata requirentes vt in ijs humarentur: Hinc tot publice emerferunt edicta, quibus inhibebatur ne, hæretici in Ecclesijs Catholicorum vlllo modo sepelirentur. Nec enim par est vt qui Catholicam ducere nolūt vitam, cum ijs post mortem commisceantur. Peiores

iores proculdubio sunt Balaam qui licet impius esset, mortem tamen iustorum mori peroptabat, at hi nec in vita, nec in morte sed in solis volunt sepulchris conformari. Desiderium Balaam salutem spectabat animæ; at horum voluntas solum spectat cadaver. Ideoque grauius à Domino punientur, vt testatur D. Gregorius, his verbis: *Quos graua peccata deprimunt, non ad absolutionem, sed ad maiorem damnationem cumulum, eorum corpora in Ecclesijs ponuntur.*

Num. 23.

In dial.

AVTHOR CORONIDEM OPERI IMPONENS HORTATUR VNVMQVEMQVE
Christianum ad hæc pietatis opera imitanda.

CAPVT VLTIMVM.

CVM Deus particularem mortuorum gesserit curam poteritne adeò indurata ceruicis homo reperiri, qui id muneris demaget defunctis quod ipsemet præstitit altissimus? Docuerat olim Deus Moysen,

v8

2. pol. cont.

Apoll.

Philon. de vit.

Moysis.

Eccles. 28.

4. Esd. 2.

Tob. 2.

3. Reg. 13.

Surius in vit.

Metaphrast in

vit. S. Bonif 3.

Iunij.

vt viui' mortuis obsequerentur vt scribit Iosephus, & vt sepulturam consecraret, honorem seruo suo Moyse exhibuit, dum ei sepulchrum elegit incognitum, & admirabili modo in monte synai sepeliuit. Honorauit item sepulchrum amici sui Prophetæ Elisæi, & ore benedicto elocutus est: *super mortuum produc lachrymas, & ne despicias sepulturam illius; & alibi: Vbi mortuos inuenis signa eos, & sepeli.*

Quis igitur id agere recuset, quod Angeli exercuerunt? Corpus siquidē Beatæ Catharinæ, sepulturæ mandarunt, & in extremo iudicij die ossa omnia colligēt, sparsoque corporum cineres accumulabunt vt vnusquisque quod suum est recipiat. Tobias, amicorum suorum non veretur iracundiam, prandium, & voluptates despicit, vt ieiunus mortuos sepeliat. Propheta quidā, virum Dei à Leone interfectū tollens suam mandauit sepulturæ. S. Eligius à Galliæ rege impetrauit vt quorumuis malefactorū corpora inhumare posset.

Bonifacius Ciuis romanus, ob stupratam Romanam Aglaam sepeliendis & colligendis martyrum corporibus addixit. Sanctus Guilhelmus Archiepiscopus & Cisterciensis Monachus, non solum quorumcumque

que corpora inhumabat, sed & indifferen-
ter quorumuis intererat exequijs. Sanctus
Odilo, repertis die quadam duobus infan-
tulis quos dira fames interemerat, veste
exutus, eos in ea sepeliri præcepit, præti-
umque sepelientibus elargitus est. Euty-
chianus Pontifex summum affecutus est
honorem eo quod trecentis & quadraginta
duobus Martyribus sepulturæ beneficium
impendisset. Ordinauerat vt Diaconi qui
sepeliendis corporibus Martyrum deputa-
ti erant rubris vterentur dalmaticis, vt hoc
pacto se ad id muneris deputatos esse o-
stenderent.

*Surius in
leg.*

Petrus Dam.

Si de mulieribus loquendum est infinita
earum exempla recensere possem. Respha
suspensos filios Saul seruauit, vt eos sepeli-
ret; id humanitatis sciens esse officium, Ma-
ria Magdalæne & aliæ emerunt aromata ad
sepulturam Dei.

Sancta Hælena omnium martyrum cor-
pora inhumabat Elizabeth velum etiã ca-
pitis ad hoc opus libèter porrigebat. Quid
plura animalia ipsa hanc nos docèt charita-
tem. Leones namq; duo ex abditissimis ere-
mi egredientes locis, terram effoderunt vt
corpus Sancti Anthonij sepeliri posset.

Si quis quædam antiquitate confecta
mo-

moriatur, illam cæteræ antequam loco cedant sepeliunt. Ælianus refert serpentem quendam viso benefactore interfecto qui eum in iuuentute nutrierat, non prius discessit, quam eundem sepulchro & iure sepulturæ honorasset. Formicæ id ipsum nos docent, quæ mortuas tollunt & inhumant.

Vade igitur ad formicam ò piger.

Hanc charitatem mortuos suis exhibent quæuis Nationes. Itaque Lector beneuolens nos ad hæc opera Misericordiæ mouent Deus, Angeli, Sancti, Homines immo Barbari Animalia bruta, Natura ipsa, & etiam ratio id exigit.

Nam quis non corporis mortui, & nudi miseratur? Inuocatur nec audit, acclamatur nec respondet, omnibus vitalibus priuatis functionibus. Nos ergo ultra cæteros inopes, ad Misericordiam prouocat. Nam famelicus, herbarum viridantium æsu refocillari potest.

Sitibundus fontis aquis sitim sedat: Nudus, arborum folijs tegere potest nuditatem: Ægrotus, & Captiuus, visitorum excipit consolationem. Peregrinus umbraculi beneficio recreari potest: at mortuus anima priuatus omnibus his iacet frustratus medijs. Ideoq; illis potius subueniendum est.

Coro-

Coronidem itaque Sacro nostro impositurus palatio, ad ea lectorem exhortor facienda, quæ in eo viderint cum fructu contineri, vt illius ope (cuius ego auxilio adiutus ad finem per duxi) pariter & adiuti Cælum ingredi mereamur audituri in sempiternū *Beati Misericordes. Amen.*

F I N I S.

INDEX MATERIARVM QVÆ IN PRIMA PARTE CONTINENTVR.

- D**euota ad Virginem Mariam Misericordiæ Matrem supplicatio pag. 1.
 Prima ratio qua author ad huius ædificij structuram inductus fuit pag. 4.
 Secunda ratio. Institutio Confraternitatis Misericordiæ, in alma, nobilique Ciuitate Leodiensi, erectæ. Per Serenissimum Principem Ernestum Leodiensis Ecclesiæ Episcopum Pag. 8.
 Tertia ratio: est Excellentia quam præsert Eleemosyna, antecellens alias virtutes, tū ex prophetarum, cū ex Diuorum Patrum testimonio comprobata pag. 13.
 Quod Misericordia aduersus Inimicorum Carnis, Mundi Inferni, Hæreticorum, & malè loquentiū impetum muniat. Caput. 1. pag. 17.
 Oo Contra